

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Tajana Kradija
Zvanje	profesor engleskog jezika i književnosti i povijesti
Naziv škole u kojoj ste trenutano zaposleni	Osnovna škola „Tin Ujević“, Osijek
Adresa elektroničke pošte	tajana.kradija@gmail.com tajana.kradija@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Dan ljudskih prava (10. prosinca)
Predmet (ili međupredmetna tema)	Građanski odgoj i obrazovanje
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	Povijest
Razred	5. razred
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	goo A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.
Tijek nastavnog sata	<p><u>UVOD</u></p> <p>1 LOPTA – dobacivanje loptom i odgovaranje na pitanja</p> <p><u>GLAVNI DIO</u></p> <p>1 GLUMA (RAD U PARU) – gluma u parovima prema zadatku na listiću</p> <p>2 RAZGOVOR O ULOGAMA – razgovor o glumi i ljudskim pravima</p> <p>3 OLUJA IDEJA (RAD U PARU) – nabranje ljudskih prava</p> <p>4 OPĆA DEKLARACIJA UN-a – čitanje ključnih dijelova iz Opće deklaracije</p> <p>5 DJEČJA PRAVA – čitanje ključnih rečenica iz Konvencije o pravima djeteta</p> <p>6 BORBA ZA LJUDSKA PRAVA (RAD U PARU) – nabranje načina borbe za</p>

	<p>ljudska prava, kratko istraživanje jednog borca ili kršitelja ljudskih prava</p> <p><u>ZAKLJUČAK</u></p> <p>1 LOPTA (ŠTO SMO NAUČILI?) – odgovaranje na pitanja dobacivanjem lopte</p> <p>2 EVALUACIJA – procjena današnjih aktivnosti</p>
<p>Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)</p>	<p>LOPTA – Učenici sjede u krugu. Učitelj im postavi zadatak: Nabroji na čemu si zahvalan u životu. Reci barem jednu stvar i dobaci drugome loptu. Učitelj dobaci loptu jednom učeniku, učenik odgovori i zatim dobaci loptu nekom drugom. Aktivnost se nastavlja dok svi učenici ne dođu na red. Učitelj ih tada pita: Je li lagano doći do tih stvari koje su upravo nabrojali (obitelj, prijatelji, mobitel, igrice, laptop, kuća, svoja soba, hrana, škola, uspjeh u školi...) Za što su se od toga nabrojenoga ljudi morali izboriti? Kako se zovu te stvari u životu koje svi ljudi trebaju imati (sigurnost, sloboda, posao..)? Učenici zaključuju da su to mnoga od tih stvari koje su oni nabrojali zapravo neka od osnovnih LJUDSKIH PRAVA.</p> <p>GLUMA (RAD U PARU)– Učenici se podijele u parove (gledaju pokraj koga sjede u krugu) za zadatak glume i odluče tko će biti učenik A, tko učenik B. Učitelj im daje listiće sa zadatkom za pojedine uloge. Učenik A dobije zadatak na papiru s tekstom naredbi koje treba govoriti učeniku B. Učenik B ima zadatak samo slušati, ništa ne ispitivati i ne komentirati, nego samo izvršavati sve naredbe koje mu kaže učenik A. Nakon što su svima jasne upute, parovi se ustanu, pronađu svoje mjesto u učionici i stanu okrenuti jedan prema drugome. Na znak učitelja krenu u paru glumiti svoje uloge. Učitelj promatra njihovu glumu i daje znak dizanjem ruke svaki puta kada učenik A treba reći novu naredbu.</p> <p>TEKST ZA GLUMU:</p> <p><u>UČENIK A</u></p> <p>Tvoj je zadatak govoriti svojem paru ove NAREDBE.</p> <p>Nakon svake naredbe, pričekaj znak učitelja za sljedeću naredbu.</p> <p>Trebaš govoriti jednu po jednu naredbu točno tim riječima kako piše na papiru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TRČI U MJESTU! 2. PUCKETAJ PRSTIMA! 3. SKAČI KAO ŽABA! 4. STOJ NA JEDNOJ NOZI! 5. HODAJ ČETVERONOŠKE! BRŽE!

6. PJEVAJ ZVONČICE!
7. DONES MI KREDU! ODMAH!
8. PLEŠI!
9. NIJE DOBRO! OPET PLEŠI!
10. NIJE DOBRO! OPET PLEŠI!

UČENIK B

Tvoj je zadatak slušati NAREDBE svojega para i IZVODITI te radnje točno kako ti par kaže.

Ne smiješ NIŠTA GOVORITI i ništa komentirati, nego samo izvesti te radnje.

Izvodiš tu radnju sve dok ne čuješ znak učitelja da prelazimo na sljedeću naredbu.

RAZGOVOR O ULOGAMA - Kada su svi završili, opet sjednu na svoja mjesta u krug. Učitelj pita učenike B kako su se osjećali dok su izvršavali naredbe učenika A. Zatim učenici A govore kako su se oni osjećali i bi li voljeli opet biti učenici A u takvoj glumi. Učitelj ih pita koja je uloga bila lakša (pretpostavljen odgovor: učenik A). Nakon toga, učenici pogađaju što bi mogle biti uloga A i uloga B u stvarnom životu te kako bi opisali takav odnos ljudi (gospodar – sluga, vlasnik – rob, kralj – dvorska luda...) Učenici zaključuju koja ljudska prava nisu imali učenici B u ovoj igri pa su se zato tako osjećali dok su izvršavali naredbe (jednakost, osobna sloboda, sloboda govora, pravo izbora) i da su to neka od temeljnih ljudskih prava za koja su se ljudi morali izboriti tijekom povijesti.

OLUJA IDEJA (RAD U PARU) – Radom u paru, učenici na papiru napišu pojam „Ljudska prava“ pa oko toga olujom ideja zapisuju ljudska prava koja znaju od prije i koja su spomenuta na današnjem satu. Nakon par minuta, naglas govore što su sve zapisali.

OPĆA DEKLARACIJA UN-a – Učenici govore po čemu je današnji dan poseban (Dan ljudskih prava). Zatim učenici naglas, jedan po jedan, čitaju ulomke iz Opće deklaracije o pravima čovjeka (učitelj prethodno označi markerom nekoliko rečenica). Nakon toga, učenici govore koje pravo je najvažnije, prema njihovom mišljenju.

DJEČJA PRAVA - Učenici pročitaju ulomak iz Konvencije o pravima djeteta (Unicef). Učitelj zatim pita učenike: Na što djeca a i odrasli moraju paziti kada spominju svoja prava? Da uz ta prava postoje iobveze.

BORBA ZA LJUDSKA PRAVA (RAD U PARU) – Učenici nabrajaju načine na koje su se ljudi izborili za ta prava, a učitelj nadopuni po potrebi (borba,

	<p>oružani prosvjed, pasivni prosvjed, štrajk – nerad, štrajk glađu, govori u UN-u, u današnje vrijeme: putem društvenih mreža šire se poruke). Učenici dobivaju male listiće s primjerima borbe za ljudska prava. (Učitelj izdvaja nekoliko primjera iz povijesti i današnjice.) Npr:</p> <ul style="list-style-type: none">• MARIJA ANTOANETA - francuska kraljica, „Neka jedu kolače.“, primjer nejednakosti• SUFRAŽETKINJE – borba za pravo glasa žena• ROSA PARKS I MARTIN LUTHER KING – borba za građanska prava Afroamerikanaca u SAD-u• MAHATMA GANDHI – pasivni otpor Indijaca protiv Britanaca• U DANAŠNJE VRIJEME – borba za besplatan Internet, protiv siromaštva, protiv klimatskih promjena <p>Radom u paru, učenici pročitaju ime svog borca ili kršitelja prava te služeći se mobitelom istraže nešto više o svom borcu za ljudska prava / kršitelju prava. Zatim naglas ukratko prepričaju što su saznali. Učenici zatim nabrajaju još neke primjere borbe ili kršenja ljudskih prava koje znaju (Židovi u egipatskom ropstvu, robovi izgrađuju piramide, ropstvo u staroj Grčkoj, nejednak položaj žena i muškaraca u Ateni, žene nemaju pravo glasa u Ateni...).</p> <p>LOPTA: ŠTO SMO NAUČILI? – Učitelj postavlja pitanje: Za što se još ljudi trebaju izboriti? Na čemu ipak još trebamo raditi? (npr. pravo na rad - danasnja RH, socijalna sigurnost, glad u nekim državama...) Dobacivanjem lopte učenici nabrajaju što su sve danas naučili i na koje se načine oni mogu izboriti za svoja prava. Učitelj navodi kako su upravo mladi ljudi (npr. studenti) najčešće organizatori raznih prosvjeda protiv kršenja ljudskih prava.</p> <p>EVALUACIJA – Na kraju sata, učenici na papiriće zapišu što im se svidjelo na današnjem satu i daju svoje prijedloge za poboljšanje aktivnosti.</p>
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	ljudska prava, 10. prosinca - Dan ljudskih prava, Opća deklaracija o ljudskim pravima, Konvencija o pravima djeteta, borba za ljudska prava - primjeri: Marija Antoaneta – primjer kršenja ljudskih prava, sufražetkinje, Rosa Parks, Martin Luther King, Mahatma Gandhi, borba protiv siromaštva, načini borbe za ljudska prava, primjeri kršenja ljudskih prava iz staroga vijeka (ropstvo u Egiptu, ropstvo u Grčkoj, nejednakost žena i muškaraca)
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	<p>a) ZA UČENJE: praćenje učenikovog sudjelovanja u aktivnostima, iznošenja mišljenja i zaključivanja o ljudskim pravima tijekom sata</p> <p>b) KAO UČENJE: procjena svog rada na današnjem satu razgovorom s učiteljem na kraju sata (koliko sam naučio)</p> <p>c) NAUČENOGA: mogućnost brojčanog ocjenjivanja učenikovog rada unutar svog predmeta iz teme koju je povezo s GOO (povijest: Društvo - Grci)</p>

Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	a) PROBLEMSKI: Zamislite današnji svijet da nam nisu zajamčena ova ljudska prava. Kako bi izgledalo naše društvo da se nitko nije borio protiv nejednakosti, neravnopravnosti, ropstva, itd.? Opišite probleme u takvom svijetu, kako žive različite skupine ljudi, npr. žene. Što im nije dopušteno? b) ZA KRITIČKO RAZMIŠLJANJE: Jesu li u svim dijelovima svijeta ljudima osigurana ljudska prava navedena u Općoj deklaraciji UN-a? c) KREATIVNOST: osmišljavanje načina na koji bi se oni borili za svoja prava d) ISTRAŽIVAČKI: istražiti više o istaknutim borcima za ljudska prava služeći se mobitelom (tijekom rada u paru)
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	POVIJEST POV OŠ A.5.1. Učenik objašnjava dinamiku i promjene u pojedinim društvima u prapovijesti i starome vijeku. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_27_557.html HRVATSKI JEZIK OŠ HJ A.5.1. Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html MPT: UČITI KAKO UČITI uku A.2.4. 4. Kritičko mišljenje Učenik razlikuje činjenice od mišljenja i sposoban je usporediti različite ideje. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_154.html MPT: UPORABA IKT-a ikt C.2.2. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje informacija u digitalnome okružju. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_150.html
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	POVIJEST: robovlasničko društvo u Egiptu i Grčkoj, položaj žena u Sparti i Ateni - istraživanje primjera kršenja ljudskih prava kroz povijest - istraživanje boraca za ljudska prava kroz povijest

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodčkih preporuka.

	<p>- razgovor o borbi za ljudska prava i donošenju Opće deklaracije UN-a</p> <p>KATOLIČKI VJERONAUK: Židovi u egipatskom ropstvu</p> <p>- razgovor o primjerima kršenja ljudskih prava (ropstvo) i neravnopravnog položaja u starom vijeku</p>
<p>Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama</p>	<p>Učenicima s teškoćama u razvoju izdvojiti jedno ljudsko pravo, npr. osobna sloboda, i raditi s njima na razumijevanju važnosti tog prava kroz razgovor (što znači nemati osobnu slobodu, biti nečije vlasništvo, dati primjere ropstva u antici).</p>
<p>Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima</p>	<p>Darovitim učenicima može se zadati dodatni istraživački zadatak na satu – istražiti još primjera borbe za ljudska prava služeći se mobitelom ili tabletom te ukratko izložiti rezultate istraživanja ostatku razreda.</p>
<p>Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa</p>	<p>-</p>
<p>Projektne zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)</p>	<p>Izrada plakata na temu Borba za ljudska prava.</p> <p>Primjer radova učenika OŠ „Tin Ujević“, Osijek:</p>
<p>Poveznice na multimedijske i interaktivne sadržaje</p>	<p>-</p>
<p>Prijedlozi vanjskih izvora i literature</p>	<p><i>Odluka o objavi Opće deklaracije o ljudskim pravima (UN, 1948.).</i> Vlada RH, 2009. Narodne novine: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2009_11_12_143.html</p> <p><i>Konvencija o pravima djeteta (1989.).</i> Unicef: https://www.unicef.hr/wp-content/uploads/2017/05/Konvencija_20o_20pravima_20djeteta_full.pdf</p>